

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus 2023

Lars Björkgård, Heidi Häggblom Pohjanmaan ELY-keskus

23.2.2023

Vuosina 2020, 2021 ja 2022 tehtyt luomusitoumukset

Jos viljelijällä on keväällä 2023 voimassa oleva vuonna 2020 tai 2021 tai 2022 tehty luomusitoumus, viljelijä voi

- luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää ja hakea uutta uuden kauden mukaista viisivuotista luomusitoumusta. Hakemalla uutta sitoumusta viljelijä varmistaa, että saa sitoumuksen koko kaudeksi ja jatkovuosiksi

TAI

- mukauttaa eli pitää vanhan sitoumuksen voimassa alkuperäisen sitoumuskauden loppuun saakka. Mukautettuja sitoumuksia koskevat vuodesta 2023 alkaen uudet sitoumusehdot, lainsäädäntö ja vähimmäisvaatimukset.

TAI

- luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää

ELY-keskus lähettää tiedotteen näille tiloille lähiaikoina

Jos viljelijä mukauttaa voimassa olevan sitoumuksen

- Lisäalojen liittäminen sitoumukseen määritetään hakuasetuksella ja valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen.

Myyntikasvivaatimus

- Jos tilan satoa on käytetty tavanomaisesti tuotetun karjan rehuksi ja viljelijä valitsee mukautetun sitoumuksen, vuonna 2023 tilan on vaihtoehtoisesti
 1. Alettava tuottamaan vaadittu määrä myyntikasveja TAI
 2. Tehtävä rehuntuotantosopimus luomukotieläinsitoumuksen tehneen tilan kanssa TAI
 3. Siirrettävä tilan eläimet luomuvalvontaan ja haettava luomukotieläinsitoumusta.

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023

- Edelleen oma erillinen tukijärjestelmä.
- Hakijalta ei vaadita ympäristösitoumusta.
- Sitoumukset ovat viisivuotisia.
- Kolme erilaista sitoumustyyppiä
 - Koko tilalle:
 - kasvintuotannon sitoumus
 - eläintuotannon sitoumus
 - Osittainen luomusitoumus osalle tilan lohkoista
 - avomaan vihannekset

Sitoumuksen yleiset edellytykset 1/2

- Hakijan on
 - oltava aktiiviviljelijä ja vähintään 18-vuotias.
 - kuuluttava luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään koko sitoumuskauden ajan.
 - Uudet luomutilat tai tuotantosunnat viimeistään 30.4.2023 mennessä!
 - noudatettava parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 848/2018 ja täydentävissä säädöksissä määritellyjä luonnonmukaista kasvintuotantoa ja kotieläintuotantoa koskevia tuotantoehtoja.
- Sitoumuksen vähimmäisala
 - 5 ha korvauskelpoista peltoa tai
 - puutarhakasvien viljelyssä vähintään 1 ha korvauskelpoista peltoa.

Sitoumuksen yleiset edellytykset 2/2

- Peruskoulutusvaatimus
 - 5 pv kasvituotannon sitoumus + 2 pv eläintuotannon sitoumus
 - Koulutus pitää olla suoritettu ennen sitoumuksen hakemista
 - Uudet luomutilat 30.4.2023 mennessä
 - Jos hakijalla on ollut vuosina 2015-2022 kasvintuotannonsitoumus / kotieläinsitoumus, koulutusvaatimus täyttyy kyseisen sitoumuksen osalta
- Lisäksi hakijan on sitoumuskauden aikana
 - suoritettava yhden päivän pituinen luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja, sitomusehtoja ja viljelyä koskeva koulutus tai
 - hyödynnettävä Neuvo-järjestelmän mukaista luomuneuvontaa

Peltolohkojen siirtäminen luonnonmukaiseen tuotantoon

- Luomuviljely on aloitettava sitoumuksen ensimmäisenä vuonna
 - vähintään 5 hehtaarin korvauskelpoisella alalla tai
 - puutarhakasvien viljelyssä ja avomaan vihannesten viljelyssä vähintään 1 hehtaarin korvauskelpoisella peltoalalla
- Toisena sitoumusvuonna kaikkien lohkojen on oltava luomutuotannossa
 - Lohkolla on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja sen sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien, jolloin lohko lisätään sitoumukselle
- Pienin sitoumuksen kohteeksi hyväksyttävä peruslohko on 0,01 ha ja pienin korvauskelpoinen kasvulohko, josta maksetaan on 0,05 ha

Sitoumukselle liitettävät lohkot

- Luomusitoumus on annettava kaikesta sitoumuksen antajan hallinnassa olevasta korvauskelpoisesta alasta, joka on maankäyttömuodoltaan peltoa.
- Osittainen sitoumus avomaan vihannekset: voidaan antaa pelkästään maatilalla niistä korvauskelpoisista peruslohkoista, joilla on sitoumusvuoden aikana viljelykierrossa avomaanvihanneksia vähintään yksi hehtaari.

Poikkeuksia sitoumukselle ilmoitettaviin aloihin:

- **Ruukohelpi:** Sitoumusta ei voi antaa alasta, joilla viljellään ruukohelpeä **energiatuotantoon, kasvualustaksi tai kostean alan viljelyalasta.**
 - Maatilalla voidaan viljellä ruukohelpeä joko tavanomaisesti tai luonnonmukaisesti → tuotanto on järjestettävä tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukaisesti.
- Kasvihuonetuotanto: Maatilalla voi olla muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa kasvihuonetuotannossa, jos kasvihuoneissa viljellään eri kasvilajeja tai -lajikkeita kuin avomaalla ja tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukaisesti

Sitoumuksen ulkopuolelle jätettävät lohkot

- Luomusitoumuksen ulkopuolelle voidaan jättää pellot, joilla
 - myyntikasvillistalla lueteltujen myyntikasvien tuottaminen on vaikeaa
 - ei voida noudattaa viljelykiertoa
 - jotka poistetaan maatalouskäytöstä sitoumuskauden aikana
- Sitoumuksen ulkopuolelle jätettyjä aloja on viljeltävä luomuasetuksen III luvussa tarkoitettujen tuotantosääntöjen mukaisesti
 - Vaatimus ei koske osittaisen luomusitoumuksen sitoumusalan ulkopuolisia lohkoja, jotka ovat tavanomaisessa tuotannossa (avomaavihannesten viljely)

Myyntikasvivaatimus 1/2

- Myyntikasveja on viljeltävä sitoumusvuoden aikana vähintään 30 % siirtymäkauden ohittaneesta sitoumusalasta
- Myyntikasveiksi lasketaan ainoastaan Vna 80/2023 liitteessä mainitut myyntikasvit
 - Myyntikasviksi ei lueta ennen tuleentumista korjattavia viljoja eikä palkoviljoja ja niiden seoskasvustoja
 - Myyntikasviksi ei lueta seoskasvustoja (esim. herne + vilja)
 - tämän hetkinen tilanne

Avomaan vihannesten viljelyssä oleva ala kerryttää myyntikasvien määrää **kaksinkertaisesti**.

Myyntikasvivaatimus 2/2

- Myyntikasvivaatimuksen ei tarvitse täyttyä, jos
 - tilalla on luomukotieläintuotannon sitoumus ja tilan sitoumusalasta käytetään vähintään 50 % oman karjan rehun tuotantoon
 - tila on tehnyt yhteistyösopimuksen rehun tuotannosta luomukotieläintuotannon sitoumuksen tehneen tilan kanssa
 - Yhteistyöstä on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa on perusteltava vastaanottavan tilan rehun tarve sopimukseen määritetylle rehumäärälle.
 - Sitoumusalasta vähintään 50 % on käytettävä luomukotieläintilan karjan rehuksi (rehu toimitettava luomukotieläin tilalle).
- tarkoittaa, että kaikki rehuntuotantosopimukset tulee uusia/päivittää keväällä 2023

Luonnonmukaisen tuotannon korvaustasot

- Kasvintuotanto 160 €/ha
- Kotieläintuotanto 160 €/ha + 130 € ha (maksetaan niin monelle sitoumushehtaarille kuin 0,5 ey riittää, kuitenkin max. koko sitoumusala)
- Avomaan vihannestuotanto 590 € / ha
- Korvausta ei makseta
 - Puuvartisten energiakasvien alasta
 - Muun hampun kuin EU kokonaan rahoittamaan perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta
 - Suojavyöhykelohkoista
 - Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmista ja monimuotoisuuskasveista

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus 1/2

- Tuenhakijalla on oltava luonnonmukaisen kasvintuotannon sitoumus.
- Sitoumukselle haettava eläinlaji ilmoitettava luomuvalvontaan viimeistään 30.4.2023 mennessä.
- Eläinten tulee olla luomuvalvonnassa koko sitoumusvuoden 1.5-30.4, vaikka tarvittava keskimääräinen eläinmäärä tulisi täyteen jo aiemmin
- Eläinlajit, joista hakija voi tehdä sitoumuksen:
 - Naudat: lypsylehmät, emolehmät, muut naudat
 - Lampaat ja vuohet
 - Siat: emakot, lihasiat, karjut
 - Siipikarja: kanat ja kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat ja kyseisen siipikarjan emolinnut ja kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus 2/2

- Vähimmäiseläinmäärä: luonnonmukaisesti kasvatettuja tuotantoeläimiä vähintään **5 eläinyksikköä** (ey) jokaisena sitoumusvuonna.
- Jos eläinyksikkövaatimus (5 ey) ei sitoumusvuonna täyty tai tuotantosuunta muutetaan eläintuotannosta kasvinviljelytuotantoon, korvausta maksetaan vain kasvintuotannosta.
- Tilalla voi olla myös tavanomaisesti tuotettuja eläimiä, jos eläimet ovat eri eläinlajeja kuin luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat eläimet.
- Eläinlajeja voi vaihtaa tai lisätä sitoumuskauden aikana, uudelle eläinlajille on tehtävä alkutarkastus.

Eläintiheys

- Tilan eläintiheyttä laskettaessa otetaan huomioon maatalan keskimääräinen eläinmäärä kalenterivuoden aikana.
- Eläinmäärien laskenta-aika:
 - Normaalisti laskenta-aika on kalenterivuosi
 - jos eläimet liitetään luomuvalvontaan sitoumusvuoden jo alettua (1.5. jälkeen), laskenta-aika on seuraavan kalenterivuoden alusta 1.1.—31.12.
 - jos eläimet on liitetty luomuvalvontaan ennen sitoumusvuoden alkua, laskenta aika on 1.5.—31.12. Seuraavina vuosina kalenterivuosi.
- Laskennan perusteena olevaa eläinlajia voidaan muuttaa vain sitoumus- tai kalenterivuoden alusta.

Osittainen tilan sitoumus, avomaan vihannekset

- Sitoumus voidaan tehdä vain osalle tilan lohkoista. Sitä ei kuitenkaan tarvitse tehdä kaikista tilan lohkoista.
- Osittainen luomusitoumus ei voi olla sitoumus, josta vain esimerkiksi suojavyöhykelohkot on jätetty sitoumuksen ulkopuolelle.
- Osittaisen luomusitoumuksen sitoumusalalla on viljeltävä:
 - vuosittain avomaan vihanneksia vähintään 1 hehtaarin alalla.
 - Muilla sitoumuksen kohteena olevilla peltolohkoilla voidaan viljellä avomaanvihannesten lisäksi myös muita kasveja, jos tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti siten, ettei samaa kasvia viljellä sekä luomuna että tavanomaisena.
- Myyntikasvivaatimus koskee myös tilan osittaista sitoumusta, avomaan vihanneksia: avomaanvihannesten viljelyssä oleva ala kerrotaan kahdella, muu sitoumusala normaalisti.

Osittainen tilan sitoumus, avomaan vihannekset

- Luonnonmukaisen tuotannon korvausta voidaan maksaa vain tilan osittaisen sitoumuksen perusteella, jos viljelijä ilmoittaa vuosittain tukihakemuksessa avomaan vihanneksia olevan viljelyssä vähintään 1,0 hehtaaria
- Jos hakija ilmoittaa avomaavihanneksia jonakin vuonna alle 1 hehtaaria, mutta luomusitoumuksen vähimmäisalan vaatimus täyttyy, korvausta ei makseta, mutta sitoumus pysyy voimassa. Luomusitoumuksen vähimmäisala on 5 hehtaaria tai 1,0 hehtaaria puutarhakasveja.

Yhteensovitus

Ympäristökorvaus

- Luomutila voi valita puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän toimenpiteestä vain menetelmät:
 - Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmicate monivuotisille kasveille
- Luomutila ei voi valita ympäristökorvauksen lohkokohtaista **maanparannus- ja saneerauskasvit toimenpidettä**, jos tilalla on valittuna osittainen tilan sitoumus **avomaan vihanneksista**.
- Jos luomutila valitsee **Kiertotalouden edistämistä** koskevan lohko-toimenpiteen, se voi käyttää vain **luomussa sallittuja lannoitteita**.

Yhteensovitus

Eläinten hyvinvointikorvaus:

- Luomukotieläinsitoumustila ei voi valita toimenpiteitä:
 - nuorkarjan laidunnus
 - emo- ja lypsylehmien laidunnus
 - nautojen ulkoilu
 - lampaiden ja vuohien laidunnus.

Ekojärjestelmä:

- Luomutila ei voi valita viherlannoitusnurmi -toimenpidettä.

Kesannot:

- Luomusitoumuksen kohteena olevasta alasta voi olla kesantona vuosittain enintään 25 prosenttia.

Sitoumusalan muuttaminen/ lisääminen

- Hakija voi lisätä vuosittain sitoumukselle korvauskelpoista peltoalaa, jos se on mahdollista valtion talousarvion määrärahatilanteen perusteella.
- Lisäalan perusteella ei jatkossa tehdä enää uusia sitoumuksia.
- Sitoumukselle voidaan liittää määrärahoista riippumatta uusia lohkoja, jotka ovat olleet toisen luomusitoumuksen tehneen viljelijän luomusitoumuksella edellisenä vuonna.

Sitoumusalan muuttaminen / poistaminen

- Luomusitoumuksesta voi poistua korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos luomusitoumukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle vähimmäisalan.
- Sitoumus raukeaa ilman takaisinperintää, jos
 - korvauskelpoinen ala tai eläinmäärä vähenee alle vähimmäismäärän koko tilan hallinnan siirron yhteydessä.
- Jos korvauskelpoinen ala vähenee alle vähimmäisalan muusta syystä, sitoumus lakkaa ja maksetut korvauksen peritään takaisin.

Koko sitoumuksen tai sen osan siirto

- Koko sitoumuksen voi siirtää tai jakaa saman tilan osalliselle tai toisen tilan viljelijälle.
- Siirron saaja voi jatkaa sitoumusta tai sen osan noudattamista jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.
- Siirron saajan tulee täyttää korvauksen saajan edellytykset: aktiiviviljelijä, ikävaatimus, luonnonmukaisen tuotannon koulutusvaatimus, luomuvalvontaan kuuluminen.
- Jos siirronsaaja ei jatka sitoumuksen noudattamista, sitoumus raukeaa ja sitoumuksesta luopujalle ei seuraa takaisinperintää.

Sitoumuksesta luopuminen

- Hakija voi luopua sitoumuksesta kesken sitoumuskauden ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden tilanteissa.

Luomusitoumuksen hakeminen 2023

- Arvioitu hakuajankohta on 15.6 sähköisesti Vipu-palvelussa.
- Ennakon maksatus aikaisintaan marraskuussa.
- Vipukoulutus hallinnolle vasta huhtikuussa, jonka jälkeen ohjeet tuen hakijoille.
- Seuraavat liitteet tulee toimittaa oman alueen ELY-keskukseen;
 - Hakemus valvontajärjestelmään liittymisestä viimeistään 30.4.2023 (uudet sitoumukset).
 - Todistukset koulutuksesta 5+2 pv. (uudet sitoumukset).
 - Rehuyhteistyösopimukset
 - Muu? (hakuohjeita ei vielä ole)

Yhteystiedot

Pohjanmaan ELY

- Heidi Häggblom heidi.haggblom@ely-keskus.fi 0295 016 417
- Lars Björkgård lars.bjorkgard@ely-keskus.fi 0295 028 540

Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Pirjo Myllylä pirjo.myllyla@ely-keskus.fi 0295038139
- luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Kiitos!

